

Kúria
végzése

Az ügy száma: Bfv.I.532/2023/7.

A határozat szintje: felülvizsgálat

A tanács tagjai: Dr. Gimesi Ágnes, a tanács elnöke
Dr. Schmidt Péter, előadó bíró
Dr. Domonyai Alexa, bíró
Dr. Kardos Andrea, bíró
Dr. Tuba István Krisztián, bíró

Az eljárás helye: Budapest

Az eljárás formája: tanácsülés

Az ülés napja: 2023. december 12.

Az ügy tárgya: rágalmazás vétsége

Terhelt(ek): terhelt3 és társai (Terhelt1 II. rendű és Terhelt2 III. rendű terhelt)

Elsőfok: Pesti Központi Kerületi Bíróság, 1.Bpk.42.449/2020/9., ítélet, tárgyalás,
2021. december 8.

Másodfok: Fővárosi Törvényszék, 25.Bf.5443/2022/23., ítélet, nyilvános ülés,
2022. szeptember 13.

Az indítvány előterjesztője: Terhelt1 II. rendű és Terhelt2 III. rendű terheltek védője

Az indítvány iránya: a terheltek javára

Rendelkező rész

A Kúria a rágalmazás vétsége miatt terhelt3 és társai ellen folyamatban volt büntetőügyben Terhelt1 II. rendű és Terhelt2 III. rendű terheltek védője által előterjesztett felülvizsgálati indítványt elbírálv a Pesti Központi Kerületi Bíróság 1.Bpk.42.449/2020/9. számú és a Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság 25.Bf.5443/2022/23. számú ítéletét Terhelt1 II. rendű és Terhelt2 III. rendű terhelt vonatkozásában hatályában fenntartja.

A Kúria végzése ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye. Ebben az ügyben az indítvány előterjesztője, valamint azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

Indokolás

[1] **I.** A Pesti Központi Kerületi Bíróság 2021. december 8. napján meghozott 1.Bpk.42.449/2020/9. számú ítéletében Terhelt1 II. rendű és Terhelt2 III. rendű terhelteket bűnösnek mondta ki társtettesként elkövetett rágalmozás vétségében [a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 226. § (1) bekezdés, (2) bekezdés b) pont]. Ezért a II. rendű és a III. rendű terhelteket 1-1 évre próbára bocsátotta. Kötelezte a II. és III. rendű terhelteket – az I. rendű terhelttel – 10.000 forint eljárási illeték egyetemleges megfizetésére a magánvádló részére.

[2] Az ellentétes irányú fellebbezések folytán másodfokon eljáró Fővárosi Törvényszék a 2022. szeptember 13. napján tartott nyilvános ülésen meghozott 25.Bf.5443/2022/23. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét a II. és III. rendű terheltek vonatkozásában megváltoztatta és Terhelt1 II. rendű terhelteket – a próbára bocsátást mellőzve – 300 napi tétel, napi tételenként 1.500 forint, összesen 450.000 forint pénzbüntetésre; Terhelt2 III. rendű terhelteket pedig – a próbára bocsátást mellőzve – 300 napi tétel, napi tételenként 1.500 forint, összesen 450.000 forint pénzbüntetésre ítélte. Kimondta, hogy a pénzbüntetést meg nem fizetése esetén szabadságvesztésre kell átváltoztatni. Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét a II. és III. rendű terheltek vonatkozásában helybenhagyta.

[3] **II.** A jogerős, vádról rendelkező ügydöntő határozattal szemben a II. és III. rendű terheltek javára meghatalmazott védőjük terjesztett elő felülvizsgálati indítványt.

[4] A védő felülvizsgálati indítványát a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban: Be.) 649. § (2) bekezdés b) pontjára alapította arra hivatkozással, hogy az eljáró bíróságok joghatályos magánindítvány hiányában állapították meg a II. és III. rendű terheltek bűnösségét.

[5] A védő kifejtette, hogy mind az első-, mind a másodfokú bíróság ténybeli és jogi megalapozottság hiányában állapította meg azt a körülményt, hogy a magánvádló által 2020. november 13. napján – jogi képviselő útján – a bíróságra benyújtott feljelentésben foglalt magánindítvány joghatályos volt, mert az a Be. 378. § (3) bekezdésében előírt határidőn túl került előterjesztésre.

[6] Előadta, hogy az eljáró bíróságoknak hivatalból vizsgálnia kell, hogy fennáll-e az eljárás során bármikor olyan körülmény, amely büntethetőségi akadályt jelent, ezért tévedett a másodfokú bíróság, amikor arra hivatkozott, hogy a magánindítvány határidőben való előterjesztését ellenkező bizonyíték hiányában vélelmezni kell, ami a védő álláspontja szerint a Be. 7. § (4) bekezdésében foglaltakkal is ellentétes. E körben hivatkozott a BH 2021.65. számú eseti döntésre.

[7] Álláspontja szerint tévedett a másodfokú bíróság, amikor a II. és III. rendű terheltek meghatalmazott védőjének a személyes meghallgatáson tett nyilatkozata ellenére, valamint az I. rendű terhelt védője fellebbezésének indokolásában hivatkozottak ellenére – a tényadatokat nélkülözve – elfogadta a magánvádló állítását a tudomásszerzés időpontjával kapcsolatban, és nem szüntette meg hivatalból az eljárást.

[8] Mindezekre figyelemmel álláspontja szerint hiányoznak a magánindítvány joghatályossága tekintetében tett ítéleti megállapítás ténybeli és jogi alapjai, az elsőfokú bíróság joghatályos magánindítvány hiányában állapította meg a II. és III. rendű terheltek bűnösségét, ezért határozata a Be. 649. § (2) bekezdés b) pontjára tekintettel törvénytelen. Erre figyelemmel indítványozta az első- és másodfokú bíróság határozatának hatályon kívül helyezését, és a büntetőeljárásnak a II. és III. rendű terheltekkel szembeni megszüntetését.

[9] **III.** A felülvizsgálati indítvánnyal kapcsolatosan a magánvádló jogi képviselője írásbeli nyilatkozatot terjesztett elő.

[10] Kifejtette, hogy az első- és másodfokú bíróság által megállapított tényállás megalapozott és így a felülvizsgálati eljárásban irányadónak tekinthető. Álláspontja szerint a másodfokú bíróság megállapította, hogy a kerületi bíróság helyesen rögzítette ítéletében a magánindítvány joghatályosságát, mivel a magánindítvány határidőben való előterjesztését ellenkező bizonyíték hiányában vélelmezni kell. Utalt arra, hogy a személyes meghallgatáson a II. és III. rendű terhelt védője már sérelmezte, hogy a magánvádló nem nyilatkozott a tudomásszerzés dátumáról, azonban sem a személyes meghallgatáson, sem a tárgyaláson nem került sor ekörben bizonyítási indítvány előterjesztésére, annak ellenére, hogy ez büntetőjogi főkérdést érint. Álláspontja szerint hivatalból a bíróság erre nézve bizonyítást nem volt köteles elrendelni és a Be. 584. § (5) bekezdésére figyelemmel erre nézve a másodfokú eljárás során sem vehetett fel bizonyítási eljárást. Mindezek alapján a bíróságok helytállóan állapították meg, hogy a feljelentésben foglalt magánindítvány joghatályos volt, mivel az a Be. 378. § (3) bekezdésében írt határidőn belül került előterjesztésre. Érvélése szerint a magánindítvány elkészítésére a terheltek védőjének kellett volna bizonyítási indítványt előterjesztenie, azonban ezt nem tette meg, így alappal nem indítványozhatja ennek Kúria általi vizsgálatát. Ezen túlmenően hivatkozott arra, hogy a felülvizsgálati indítványban a jogerős ítéletben megállapított tényállás nem támadható. A kifejtettékre tekintettel a felülvizsgálati indítvány elutasítását indítványozta.

[11] **IV.** A II. és III. rendű terhelt védője által előterjesztett felülvizsgálati indítvány alaptalan.

[12] A Be. XC. fejezetében szabályozott felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat, lefolytatására kizárólag a törvényben meghatározott felülvizsgálati okokra történő hivatkozással, azok fennállása esetén, a törvényben meghatározott feltételek mellett kerülhet sor.

[13] A Be. 648. §-ában megjelölt, felülvizsgálat alapjául szolgáló eseteket megvalósító felülvizsgálati okokat a Be. 649. §-a határozza meg. A felülvizsgálati okok törvényben meghatározott köre nem bővíthető.

[14] A felülvizsgálat, mint rendkívüli jogorvoslat, a bíróság jogerős, a vádról rendelkező ügydöntő határozatának egyes súlyos jogi, a felülvizsgálati okokban megmutatkozó hiányosságai és nem a határozat ténybeli – a lefolytatott bizonyítási eljárást, a bizonyítékok értékelését, a bíróság mérlegelő tevékenységét, az így megállapított tényeket, végső soron a megállapított tényállást érintő – hiányosságainak orvoslására szolgál {Kúria, Bfv.I.1408/2023/2. számú határozat [6] bekezdés}. A büntetőeljárás törvény ezért a 650. § (2) bekezdésében kimondja, hogy felülvizsgálati eljárásban a jogerős ügydöntő határozatban megállapított tényállás nem támadható. A Be. 659. § (1) bekezdése szerint pedig – ugyanezen okból – a felülvizsgálati eljárásban a bizonyítékok ismételt egybevetésének, eltérő értékelésének, valamint bizonyítás felvételének nincs helye, a felülvizsgálati indítvány elbírálásakor a jogerős ügydöntő határozatban megállapított tényállás az irányadó.

[15] A felülvizsgálat során nem csak maga a tényállás, hanem mindaz, ami a tényállás megállapításához vezet, támadhatatlan. Ennek megfelelően a tényállás megalapozatlansága, a bizonyítékok mérlegelése sem külön-külön, sem egymás viszonylatában nem vizsgálható. Nincs lehetőség a bíróság bizonyítékokat értékelő tevékenységének, s ezen keresztül a bűnösség kérdésének, valamint – a minősítéssel kapcsolatos, vagy más büntető anyagi jogi szabály sérelme nélkül – kiszabott büntetés, illetve annak mértékének vitatására (BH 2020.94., BH 2018.42.).

[16] A felülvizsgálati eljárásban az irányadó tényálláshoz kötöttség olyannyira szigorú szabály, hogy a büntető anyagi jog szabályainak megsértése az alapeljárásban megállapított tényállás alapján bírálendő el abban az esetben is, ha a tényállás hiányos, nem kellően felderített és ellentétes az iratok tartalmával (BH 2004.102.), vagy más fogalmazásban: az alapügyben megállapított tényállás az irányadó, függetlenül attól, hogy az adott tényállás megalapozott-e vagy sem {BH 2016.264. számon közzétett határozat [16] bekezdés, BH 2010.324. számon közzétett döntés indokolása}.

[17] A Be. 651. § (2) bekezdés c) pontja alapján a terhelt javára a védő – a Be. 652. § (4) bekezdésére figyelemmel határidő nélkül – nyújthat be felülvizsgálati indítványt.

[18] A Be. 652. § (1) bekezdése értelmében a felülvizsgálati indítványban meg kell jelölni azt a határozatot, amely ellen a felülvizsgálati indítvány irányul, valamint az indítvány előterjesztésének okát és célját.

[19] A Be. 659. § (5) bekezdésére figyelemmel a Kúria a jogerős ügydöntő határozatot – a (6) bekezdésben meghatározott kivétellel – csak a felülvizsgálati indítvánnyal megtámadott részében és csak a felülvizsgálati indítványban meghatározott ok alapján bírálja felül.

[20] A Btk. 30. § a) pontja szerint a büntetőjogi felelősségre vonást akadályozza a magánindítvány hiánya.

[21] A Btk. 31. § (1) és (2) bekezdésére figyelemmel az e törvényben meghatározott esetekben a bűncselekmény elkövetője csak magánindítványra büntethető, a magánindítvány előterjesztésére a sértett jogosult.

[22] A Btk. 231. § (2) bekezdése szerint a 221-228. §-ban meghatározott bűncselekmény csak magánindítványra büntethető, kivéve, ha a 227. §-ban meghatározott bűncselekményt rendvédelmi szerv tagjának sérelmére követik el.

[23] A Be. 648. § b) pontja szerint felülvizsgálatnak a bíróság jogerős, a vádról rendelkező ügydöntő határozata ellen eljárási szabálysértés miatt is helye van.

[24] A Be. 649. § (2) bekezdés b) pontja szerint eljárási szabálysértés miatt felülvizsgálati indítvány terjeszthető elő, ha a bíróság a határozatát a magánindítvány hiányában hozta meg.

[25] A Be. 378. § (1) bekezdése szerint magánindítványra üldözendő bűncselekmény esetén csak a jogosult indítványára indítható meg vagy folytatható a büntetőeljárás.

[26] A Be. 378. § (2) bekezdése értelmében magánindítványnak kell tekinteni a magánindítvány előterjesztésére jogosult feljelentését és bármely olyan nyilatkozatát, amely szerint az elkövető büntetőjogi felelősségre vonását kívánja.

[27] A Be. 378. § (3) bekezdése kimondja, hogy a magánindítványt attól a naptól számított 1 hónapon belül kell előterjeszteni, amelyen a magánindítványra jogosult a bűncselekménnyel tudomást szerzett.

[28] A következetes ítélkezési gyakorlat szerint a magánindítványra vonatkozó megállapításokat indokolt a tényállás [Be. 561. § (3) bekezdés c) pont] körében rögzíteni. Ez a magánindítványra vonatkozó tényállításokra – így a magánindítvány előterjesztésének tényére és időpontjára – vonatkozik (Kúria, Bfv.II.721/2020. számú határozat, közzé téve BH 2021.65. szám alatt). Amennyiben a bíróság a felülvizsgálati eljárásban irányadó tényállásban a magánindítvány előterjesztésének tényét és időpontját rögzíti, úgy az a tényállás felülvizsgálati eljárásban nem támadható részét képezi.

[29] A Pesti Központi Kerületi Bíróság az 1.Bpk.42.449/2020/9. számú ítéletének történeti tényállásában rögzítette, hogy a gyermek anyai nagyszülei a kapcsolattartásuk szabályozása érdekében eljárásokat indítottak, amelyben 2022. október 15. napján tárgyalás tartására került sor. A tárgyalás előtti délelőtt a magánvádló az édesanyjától telefonon értesült

arról, hogy a weboldal weboldalon megjelent az ítéleti tényállás alapjául szolgáló tényállításokat tartalmazó cikk (elsőfokú bíróság ítélete [38] bekezdés). Az ítélet emellett tényként rögzíti – és ezt a felülvizsgálati indítvány sem kérdőjelezi meg –, hogy a magánvádló jogi képviselője útján, a bíróságra 2020. november 13. napján érkezett beadványában tett feljelentést a II. és III. rendű terheltekkel szemben is joghatályos magánindítvány egyidejű előterjesztésével, az ügy tárgyát képező cselekmény miatt.

[30] A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást megalapozottnak tartotta, ennél fogva az irányadó volt a másodfokú eljárás során is. A megállapított tényállás a magánindítvány előterjesztésének alapjául szolgáló tények tekintetében változtatást nem tartalmaz, így a felülvizsgálati indítványban irányadó tényállás tartalmazza azt, hogy a magánvádló a bűncselekményről 2020. október 15. napján szerzett tudomást, és 2020. november 13. napján terjesztett elő joghatályos magánindítványt a felülvizsgálati indítvánnyal érintett bűncselekmény miatt a II. és III. rendű terhelttel szemben.

[31] A felülvizsgálati okot érdemben az irányadó tényállásban rögzített tények, így a tudomásszerzés megállapított időpontja alapján kell elbírálni.

[32] Az irányadó tények alapján pedig megállapítható, hogy a magánvádló – jogi képviselője útján – a Be. 378. § (3) bekezdésében meghatározott határidőn belül, 2020. október 15. napjától számított 1 hónapon belül terjesztette elő, mivel az előterjesztésre nyitva álló határidő a határidőszámítás szabályai szerint 2020. november 15. napján telt volna le.

[33] Mindezekre figyelemmel a felülvizsgálati indítvány alaptalan.

[34] A Kúria ugyanakkor megállapítja, hogy téves a másodfokú ítélet indokolása [10] bekezdésében foglalt azon érvelés, mely szerint a magánindítvány határidőben való előterjesztését ellenkező bizonyíték hiányában vélelmezni kell; ilyen vélelmet ugyanis törvény nem állít fel, így azt az általános szabályok szerint kell – hivatalból is – bizonyítani. A bizonyítás során a rendelkezésre álló bizonyítási eszközökből – pl. okiratok, tanúvallomások – származó bizonyítékok alapján a bíróság által mérlegeléssel megállapított tényeket a tényállásban rögzíteni kell. A bíróság ténymegállapító tevékenysége ugyanakkor felülvizsgálati indítványban nem támadható.

[35] A Kúria a Be. 659. § (6) bekezdésére figyelemmel megállapítja, hogy a Be. 649. § (2) bekezdésében foglalt egyéb eljárási szabálysértés nem áll fenn.

[36] V. Mindezekre tekintettel a Kúria a Be. 660. § (1) bekezdése szerint tanácsülésen, a 2011. évi CLXI. törvény 10. § (2) bekezdésében írt tanácsösszetételben eljárva a II. és III. rendű terheltek védője által benyújtott felülbírálati indítványt elbírálván, a Pesti Központi Kerületi Bíróság 1.Bpk.42.449/2020/9. számú és a Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság 25.Bf.5443/2022/23. számú ítéletét a Be. 662. § (1) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

[37] A Kúria végzése ellen a Be. 6. § (4) bekezdése alapján fellebbezésnek, a Be. 650. § (1) bekezdés b) pontjára figyelemmel pedig felülvizsgálatnak nincs helye.

[38] Az ismételt indítvány előterjesztésének tilalmára vonatkozó figyelmeztetés a Be. 652. § (6) és (7) bekezdésén alapul.

Dr. Gimesi Ágnes s.k. a tanács elnöke, Dr. Schmidt Péter s.k. előadó bíró, Dr. Domonyai Alexa s.k. bíró, Dr. Kardos Andrea s.k. bíró, Dr. Tuba István Krisztián s.k. bíró